За результатами дослідження можливо зробити наступні узагальнені висновки щодо стану органів дихання та голосоутворення у дітей із ТПМ: у 55% визначається скорочений видих, що вдвічі більше, ніж у учнів із НМР; 42% молодших школярів мають низький та знижений дихальний об'єм, в порівнянні із 20% дітей із НМР; в 20% випадків спостерігається схильність до рестрикції на відміну від 7% учнів із НМР; в 15% випадків – схильність до бронхообструкції, яка зареєстрована у 7% школярів із НМР, вдвічі більше випадків тахіпное (22%), ніж у їх однолiток без мовленнєвих порушень. Поряд із напруженими станами у функції спонтанного дихання відзначаються розлади фонаційного дихання, а саме: слабкість та розсіяність повітряного струменя у 87% випадків. За типом дихання 42% молодших школярів із ТПМ має костальне дихання, тоді як у їх однолiток такий тип дихання був визначений тільки у 8% випадків. Молодші школярі із ТПМ мають значні відхилення в ФЗД, що безпосередньо відображається на стані фонаційного дихання та на якості голосоутворення. Так, при граничному зниженні дихального об'єму дихання переважно костальне, відзначається слабкість видиху, розсіяність видихуваного струменя, поштовхоподібний видих, добір повітря. Низький резервний об'єм видиху відображається у фонаційному диханні наступним чином: тип дихання – абдомінальний; сила повітряного струменя надто слабка, спостерігається десинхронізація дихальних рухів. Схильність до рестриктивного дихання у мовленні віддзеркалюється переважно у абдомінальному типі дихання, доборі повітря при промові, нераціональному втрачанні повітря; цілеспрямованість сили струменя в більшості недостатня. При схильності до бронхообструкції – дихання переважно костальне, десинхронізація дихальних рухів, сила повітряного струменя в більшості випадків достатня. Тахіпное характеризується в більшості випадків абдомінальним диханням, сила повітряного струменя надто слабка, спостерігається десинхронізація дихальних рухів.

Підсумовуючи, зазначимо, що у результаті тривалого порушення структурно-функціональної організації ФЗД в ЦНС формується стійкий патологічний стереотип фонаційного дихання. Стійкий стереотип патологічного дихання і посилюючі його несприятливі фактори ризику частково пояснюють низьку ефективність багатьох методологічних підходів логопедів, педагогів і психологів, які намагалися вирішити проблему ТПМ без урахування системних механізмів регуляції порушених функцій.

ЛІТЕРАТУРА

1.Дембо, А.Г. Недостаточность функции внешнего дыхания / А.Г.Дембо. – Л.,1957. – 301с.

2.Лаврова Е. В. Логопедия. Основы фонопедии: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Е.В. Лаврова. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 144 с.

3.Романчук О.П. Практичне керівництво по саногенетичному моніторингу. Метод. рек. / О.П. Романчук, В.В. Подгорна. – Одеса: видавець Букаєв В.В., 2014. – 60с.

4.Подгорна В.В. Паттерн спонтанного дихання та розвиток фізичних якостей учнів початкової школи / В.В. Подгорна, О.П. Романчук // Наука і освіта, № 4. – 2013. – С. 199-202.

5.Соловьева Л. Говори свободно. Создавая совершенный голос./ Л. Соловьева. – М. : Добрая книга, 2008. – 480 с.

6.Andrews M.L. Some communication problems encountered in voice therapy with children / M.L. Andrews // Lang. Speech Hear. Serv. Sch. – 1975. – №6. – P. 183-187.

7.237. Baunes R.A. Clinical observation of children with voice disorders / R.A. Baunes, J. Mich // Speech Hear. Assoc. – 1965. – №1. – .P. 10-12.

8.Linklater K. Freeing the Natural Voice./ K. Linklater. – London: NICK HERN BOOK, 2006. – 392 p.

9.Podgornaya V. Pattern of spontaneuos breathing and development of physical qualities of elementary school pupils / V. Podgorna, A. Romanchuk // Journal of Health Sciences (J of H Ss) 2013; 3 (6): 7-14.

УДК 378.14..37.037.004

Проць Р. О., Веселовський А. П., Редчиць В. О.
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ НАВЧАННЯ

У статті подано матеріали, основним завданням яких є цілеспрямовано сприяти втіленню в навчальний процес освоєння спортивного інформаційного простору і висвітлення інформаційних технологій, завдяки інформаційному комплексному підходу до знань, що стали переконаннями до практичних дій особистості, яка спроможна аналізувати інформаційну обстановку і сприяє більш ефективній роботі інформаційних систем.

Ключові слова: *інформаційна готовність, інформаційні технології, інформаційне суспільство, професійна підготовка, комп'ютеризація, інформатизація.*

Проць Р. О., Веселовский А. П., Редчиц В. О. Профессиональная подготовка будущего специалиста по физической культуры и спорта в условиях информатизации обучения. *В статье представлены материалы, основной задачей которых является целенаправленно содействовать воплощению в учебный процесс освоения спортивного информационного пространства и освещения информационных технологий, благодаря информационному комплексному подходу к знаниям, которые стали убеждениями к практическим действиям личности, способной анализировать информационную обстановку и способствует более эффективной работе информационных систем.*

Ключевые слова: *информационная готовность, информационные технологии, информационное общество, профессиональная подготовка, компьютеризация, информатизация.*

Prots R. O., Veselovskiy A. P., Redchyts V. O. Professional training of specialists in physical culture and sport under study information. *The article contains materials whose main task is specifically to promote the implementation of the educational process in the development of sports coverage information space and information technologies, due to information integrated approach to knowledge that was the belief to action of the individual in a position to analyze the information environment and contributes to more*

efficient work of information systems. Today is sufficiently strong development of the Information Society, which applies education degree. At the present stage of modernization of the information society is seen as a special world where freedom of expression provided for students, opportunities for professional self-improvement by means of information and communication technologies. Increased requirements for training future teachers of physical training is aimed primarily upgrading of educational and pedagogical process, the use of innovative technologies for its activation, changes in the structure of the organization. An important area of modern educational and pedagogical process is theoretical and methodological grounds implementation of innovative technologies in the practice of training future teachers of physical culture. The impact of the Information Society at the professional development of future teachers of physical culture determined by the nature of its activities, the use in the training of computer technology and information technology. Professional activity depends on the level of professional development with the influence of the information society on the individual students.

Key words: *information availability, information technology, information society, training, computerization, information.*

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах сучасного розвитку соціально – політичного життя в Україні, набуває нової значущості професійна підготовка майбутнього вчителя фізичної культури. Сучасний спеціаліст в галузі фізичного виховання повинен на високому рівні володіти, користуватися і застосовувати новітні інформаційні технології в процесі своєї трудової діяльності. Але як і всі новітні ідеї, інформатизація фізичного виховання має як позитивні сторони так і суттєві проблеми. До недавнього часу інформатизація освіти розглядалась переважно як суто технічне завдання. Під нею розумілися, у першу чергу, постачання комп'ютерів, підключення до Інтернету, викладання курсу інформатики [4]. Проте виникають суперечності між зростанням їх ролі у навчанні та безпосереднім застосуванням цих технологій у галузі знань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Педагогічно-інформаційну готовність вчителя фізичної культури трактують, як систематизовану сукупність знань, умінь, навичок, що забезпечує оптимальне здійснення індивідуальної інформаційної діяльності, спрямованої на задоволення як професійних, так і непрофесійних потреб [2]. Також предметом інформаційної готовності слід вважати процес гармонізації внутрішнього світу людини в ході засвоєння всього обсягу соціальної інформації [3]. До професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури в умовах інформатизації навчання а також проблемам вдосконалення підготовки вчителів до застосування інформаційних технологій у педагогічній діяльності присвячено дослідження таких авторів як (Андрущенко О. А., Богданов В. М.., Круцевич Т. Ю., Матвійчик О. Є. та ін.). Загально-педагогічний компонент, за О. Андрущенко, містить такі знання, як: нормативні документи у галузі фізичної культури; програмно-педагогічні вимоги до фізичного виховання дітей; теоретичні основи змісту і структури понять: фізична культура, фізичне виховання, фізичний розвиток, фізична готовність до життя, рухова підготовленість, фізкультурна освіта, фізична досконаліть; закономірність анатомо-фізіологічного, нервово-психічного розвитку дітей; методики фізичного виховання дітей; знання: теоретичних основ фізичного, психічного і духовного здоров'я людини; різних технологій фізичного, психічного і духовного оздоровлення; особистих потреб, інтересів, мотивів і схильностей людини й особливо дітей до оздоровлення і само оздоровлення; такі уміння, як: виконувати різні види гімнастичних вправ; володіти тілом, фізичними якостями; займатися фізкультурою і спортом у повсякденному житті, збалансовано харчуватися, загартовуватися; використовувати сучасні оздоровчі технології; психічної й емоційної саморегуляції (бути радісним, добрим, чуйним, спокійним, уважним); формувати в собі чисті думки, позитивне ставлення до дітей, до ближнього, до природи, до життя. Ці компоненти є актуальними для сучасного суспільства, але у зв'язку з бурхливим розвитком інформаційних технологій і впровадження їх в систему освіти, а саме в галузь підготовки майбутніх вчителів, виникає необхідність корегувати ці вимоги і адаптувати їх під особистість майбутнього спеціаліста в галузі фізичного виховання. Л. Хомич вказує, що на сучасному етапі динамічного розвитку суспільства ставляться принципово нові вимоги до педагогічних працівників, а вищій школі потрібно відмовитися від набутих стереотипів у підготовці майбутніх спеціалістів і так організовувати навчально-виховний процес, щоб студенти пройшли всі стадії професійного становлення, які б забезпечували формування в них цілісного досвіду самостійної діяльності. С. Єрмаков, фахівець у галузі фізичного виховання спорту наголошує, що підготовка спеціалістів у сфері фізичної культури передбачає наявність певного інформаційного забезпечення освітнього процесу. Від його якості залежить в цілому і рівень підготовки студентів. На основі праць цих авторів, вважаємо, що одним з найважливіших аспектів інформатизації освіти є формування «технологічного дуалізму» нових педагогічних та інформаційних технологій – цілісної інформаційної освітньої технології як педагогічної діяльності нового ґатунку. Такий підхід висуває нові вимоги до професійної підготовки педагога, зокрема вчителя фізичної культури, в інформаційному просторі сучасності. Хоча окремі аспекти визначеної проблеми висвітлювалися не вперше, згадувалися в працях вітчизняних і зарубіжних учених, вивчення інноваційних освітніх технологій у галузі фізичної культури у зв'язку з особливостями формування інформаційної цивілізації залишається поза увагою фахівців, що й зумовлює актуальність дослідження. Стаття виконана в руслі досліджуваної кафедральної теми: «Психолого-педагогічна компетентність фахівця в галузі фізичного виховання», кафедри спортивних дисциплін та методики їх викладання Дрогобицького державного педагогічного університету Імені Івана Франка.

Формулювання мети та завдань роботи. Теоретично обґрунтувати вимоги до професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури в умовах інформатизації навчання. Зробити аналіз змісту інформаційної готовності як важливого аспекту вищої освіти для студентів факультету фізичного виховання. Мета визначає **завдання:** усвідомити роль інформаційної готовності, в професійному розвитку майбутнього вчителя фізичної культури, зважаючи на уявлення про актуальність застосування інформаційних технологій. Ролі інформації і знань у житті суспільства на всіх рівнях фахової підготовки в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Слід зазначити, що інформаційне суспільство – це нова історична фаза розвитку цивілізації, в якій головними продуктами виробництва є інформація і знання. У сучасних умовах соціально-економічних перетворень в Україні – це введення нового, здійснення певних змін, застосування нових методів, засобів, концепцій щодо реалізації навчальних програм, засобів, методів навчання, підготовка фахівців на нових, прогресивніших засадах. Основна мета дослідження професійних характеристик майбутнього вчителя фізичної культури, на наш погляд, полягає в усвідомленні мети життя, яка виходить за межі побудови інформаційного суспільства. Роль інформаційного суспільства в професійному розвиткові

майбутнього вчителя фізичної культури виявляється в масштабних змінах організації майбутньої професійної діяльності в загальноосвітньому навчальному закладі із застосуванням комп'ютерних технологій.

В інформаційному суспільстві професійний розвиток майбутнього вчителя фізичної культури визначається індивідуально активним процесом професійного розвитку, який спрямований на професійну самореалізацію. Серед особливостей професійного розвитку виокремлюються індивідуальні риси людини, необхідність в самореалізації, сукупність професійних якостей, прагнення інтегруватися в професійний контекст інформаційного суспільства.

Слід зазначити, що професійний розвиток майбутнього вчителя фізичної культури передбачає:

- взаємозв'язок професійної підготовки студентів із психологічними особливостями й особливими умовами праці ВНЗ;
- спеціальну професійну підготовку із застосуванням інформаційних технологій у системі освіти;
- необхідність розвитку основних професійних якостей підвищення рівня інформаційної компетентності;
- інформаційної культури, професійної мотивації.

В умовах тотальної інформатизації суспільства інформаційний вплив на особистість набуває глобальних масштабів, яке стосується і майбутнього вчителя фізичної культури, котрий перебуває в інформаційному суспільстві. Такий вплив сприяє формуванню особистості, тому майбутній вчитель фізичної культури повинен мати інформаційно-планетарне мислення. Це визначає цілеспрямований вплив інформаційного суспільства на особистість майбутнього вчителя фізичної культури з метою зміни поведінки в певному напрямі, а також оптимізації майбутньої професійної діяльності, відіграє важливу роль у професійному розвиткові й відповідає потребам сучасності. Таким чином, можна зазначити, що новий ракурс життя зумовлює новий ракурс вищої освіти. Саме тому, згідно з нашим переконанням, необхідно підвищувати рівень інформаційної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури, що забезпечить успішну інтеграцію в нові соціокультурні умови в інформаційному суспільстві. Інформаційні технології, які застосовуються в навчальному процесі у підготовці майбутніх фахівців з фізичної культури, підвищують якість освітнього процесу, посилюють інтелектуальні можливості в інформаційному суспільстві. Підготовка фахівців з фізичної культури містить великий обсяг теоретичного матеріалу, на який відводиться мінімальна кількість годин, тому застосування сучасних інформаційних технологій сприяє ефективному вирішенню цієї проблеми. Якість підготовки значно підвищують електронні презентації, що робить навчальний процес насиченим, наочним та динамічнішим, оскільки висвітлення теоретичних питань різного спрямування може бути продемонстроване безпосередньо візуально. Електронні презентації свідчать, що студенти із зацікавленням сприймають ту саму інформацію, яка раніше подавалася в традиційній усній формі. Зокрема, в презентації обов'язково використовуються фотографії відомих спортсменів – представників цього виду спорту, що надає можливості розширити знання студентів з окремих розділів програми. Нині, крім стандартного правильно облаштованого спортивного залу, велике значення для мотивації розвитку, вдосконалення та корегування результатів підготовки студентів має наочність, яку слід здійснювати через застосування інформаційних технологій: презентацій, інформ ресурсів, навчальних дисків і програм. Інформаційні технології в освітньому процесі надають можливості ефективніше здійснювати підготовку майбутніх учителів фізичної культури. Інформаційний супровід можна застосовувати й під час розгляду теоретичних питань, оскільки короткі доповіді студенти можуть готувати в межах випереджальних завдань з використанням офіційних сайтів. Застосування тестових комп'ютерних програм під час підготовки до занять з фізичної культури уможливлює об'єктивно оцінити теоретичні знання студентів. Інформаційні технології сприяють ефективній організації навчальної діяльності, підтримують різноманітність форм навчання – у аудиторній, поза аудиторній, проектній діяльності; підвищують рівень інформаційної культури викладачів і студентів, формують комунікативну, соціально-інформаційну компетенції, які відповідають сучасному рівневі розвитку інформаційних технологій.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.Розгляд особливостей розвитку інформаційного суспільства та його ролі в професійній підготовці майбутнього вчителя фізичної культури дозволив дійти висновку, що такий розвиток визначається індивідуально активним процесом професійного росту, серед особливостей якого – необхідність самореалізації, прагнення інтегруватися до професійного контексту інформаційного суспільства. Таким чином, роль інформаційного суспільства в професійній підготовці майбутнього вчителя фізичної культури полягає саме в масштабних змінах організації майбутньої професійної діяльності, в якій застосовуватимуться інформаційні технології. Підготовка висококваліфікованих фахівців фізичної культури має здійснюватися з урахуванням набутого вітчизняного й зарубіжного досвіду, використанням інноваційних технологій. Підґрунтям цього повинні бути оновлення змісту, форм організації навчально-виховного процесу відповідно до світових стандартів. Створення моделі модернізації змісту професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури на основі інноваційних інформаційних технологій становитиме перспективу подальших досліджень у цьому напрямі й сприятиме його відповідності основним тенденціям розвитку інформаційного суспільства на сучасному етапі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко, О. А. Концептуальні основи створення єдиного інформаційного поля фізичної культури і спорту України / О. А. Андрущенко // Вісн. Кн. палати. – 2003. – № 1. – С. 33-36.

2. Богданов, В. М. Информационные технологии обучения в преподавании физической культуры / В. М. Богданов, В. С. Пономарев, А. В. Соловйов. – М. : Наука, 2001. – 245 с.

3. Круцевич, Т. Ю. Інноваційні процеси у сфері підготовки та перепідготовки кадрів з фізичної культури / Т. Круцевич, М. Зайцева // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2005. – № 4. – С. 41-44.

4. Матвійчик, О. Є. Формування інформаційної культури викладача / О. Є. Матвійчик // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2006. – №6. – С. 16-17.

5. Andruschenko, O. A. (2003), "Conceptual basis for the creation of a common information field of Physical Education and Sport of Ukraine", Visn. Bk. Chamber, no 1, pp. 33-36.

6. Bogdanov, V. M., Ponomarev, V. S., and Soloviev A. V. (2001), "Information Technology in learning prepodavanyy fyzycheskoy culture" Moscow, Nauka, 245 p.

7. Matviychyk, A. E. (2006), "Formation of information culture, computer teacher at the school and the family", no 6, pp. 16-17.

8. Svistelnyk, I. R. (2006), "Information Competence scientists higher physical education", Bulletin of Chernihiv State Pedagogical University named after Taras Shevchenko, vol. 35, no 35, pp. 356-358.

9. Shiyan, B. M., and Henseruk, G. R. (2006), "Preparation of future teachers of physical education to the use of information technologies in professional activity" Bulletin of Chernihiv State Pedagogical University named after Taras Shevchenko, vol. 35, no 35, pp. 346-352.

УДК 796.4-057.874

П'ятковська Я.А., Лисенчук С. Г.
Рівненський державний гуманітарний університет
Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка

РОЗВИТОК ШВИДКІСНО-СИЛОВИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЛЕГКОАТЛЕТІВ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ТРЕНУВАННЯ

У статті експериментально обґрунтована методика розвитку швидкісно-силових здібностей у легкій атлетиці, на початковому етапі тренування. Визначена група засобі для розвитку і контролю швидкісно-силових якостей для підлітків. Виявлено залежність між рівнем розвитку швидкісно-силових якостей і спортивним результатом з бігу на 60м. Враховуючи результати дослідження, можна стверджувати про ефективність запропонованої методики і рекомендувати її застосування при тренуванні юних спортсменів.

Ключові слова: *легка атлетика, методика, швидкісно-силові здібності, спортивний результат, підліток.*

Пятковская Я.А., Лысенчук С.Г. Развитие скоростно-силовых способностей легкоатлетов на начальном этапе тренировки. *В статье экспериментально обоснована методика развития скоростно-силовых способностей в лёгкой атлетике, на начальном этапе тренировок. Определена группа средств для развития и контроля скоростно-силовых способностей для подростков. Определена зависимость между уровнем развития скоростно-силовых способностей и спортивным результатом в беге на 60м. Учитывая результаты исследования, можно утверждать про эффективность предложенной методики и рекомендовать её использование в тренировках юных спортсменов.*

Ключевые слова: *лёгкая атлетика, методика, скоростно-силовые способности, спортивный результат, подросток.*

Piatkovska Yana, Lisenchuk Sergei. Development of speed-strength abilities track and field athletes in the initial stage training. *Athletics widely represented in programs of physical education of all segments of the population. Athletics has great recreational value, because training is held out door and when performing exercises involved most muscles of the body. Athletics exercises improve the activity of the musculoskeletal system and body systems in general. Sprint is widely used in a sports training any direction. Based on the study scientific and methodological literature found, that training young short-distance runners, begins at age of 14. Adolescence - a period the development of speed-power abilities, of great opportunities in the development of motor skills. This period is characterized by rapid growth and increase in body size. At this age, of rapidly growing power. In their teens are sufficiently high rates improved some coordination abilities, power and speed-power abilities, moderately increased speed abilities. Development of physical abilities together with possession of rational techniques of movement is the basis of increase athletic performance. Problems speed-power training occupies a central place in the theory and practice athletics. The higher sport achievements are dependent on optimal development of speed-power abilities. In the article the method development of speed-power abilities in athletics on the initial training is experimentally grounded. Defined group means for the development and control of speed-power abilities for teens. Found correlation between the level of developments speed-power abilities and the sports results in running at 60m. Despite the results of the disquisition it can be argued about efficiency proposed methods and recommend its use in training young athletes.*

Key words: *athletics, method, speed-power abilities, athletic performance, teenager.*

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. В Україні легкою атлетикою займаються мільйони людей. Різноманітність фізичних вправ, точність регулювання навантажень відносна простота обладнання місць занять роблять її масовим видом спорту, доступним для людей будь-якого віку. Легка атлетика широко представлена у програмах фізичного виховання учнів і молоді, в планах тренування з різних видів спорту, на заняттях фізичною культурою осіб середнього та похилого віку. Секції легкої атлетики займають провідне місце у колективах фізичної культури, добровільних спортивних товариствах, у вищих та середніх навчальних закладах і т. д. [1, с. 8]. Легка атлетика має важливе оздоровче значення, адже заняття в основному проводяться на свіжому повітрі, а в виконанні вправ бере участь більшість м'язів тіла. Легкоатлетичні вправи поліпшують діяльність опорно-рухового апарату і систем організму в цілому. Завдяки заняттям легкою атлетикою можна набути спеціальних знань, поліпшити вміння керувати власними рухами, зробити їх швидкими і економічними, удосконалити навички в подоланні перешкод і т. д. Крім навчального, легка атлетика має також виховне значення, оскільки правильна організація і методика проведення занять і змагань сприяє формуванню особистості, розвитку її моральних якостей, розумових здібностей та естетичного смаку. Спринт – це «динамічне» слово яке втілює драматичну зміну ситуації спортивної боротьби, гострі психологічні поєдинки, силу, молодість, мужність. Із спринтерським бігом знайомі всі спортсмени без виключення. Можна ні разу в житті не стріляти з лука, не грати в хокей, але бігати швидко доводилось всім. Спринт широко використовується в тренуваннях представників самих різних видів спорту, як гарний засіб розвитку швидкісних здібностей людини. Спринт представляє надмірно високі вимоги до фізичних і психологічних якостей людини. Бігуни на короткі дистанції повинні володіти прекрасною реакцією, показувати високий рівень потужності, володіти самою досконалою технікою бігу і стартового розбігу [6, с.3]. Висока соціальна, прикладна і спортивна значимість спринтерських дисциплін легкої атлетики зумовлює інтерес до наукових досліджень по всьому спектру проблем багаторічної підготовки спортсменів (Е.Е.Аракелян,